

กองบัญชาการตำรวจนครบาล

METROPOLITAN POLICE BUREAU

A020353

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชา สถาปัตยกรรม ภาควิชาศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

~~593~~ 020353

ปีการศึกษา 2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่จำกัดอายุการใช้งาน อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ความเป็นมาของโครงการ

กองบัญชาการตำรวจนครบาล จัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โศทรพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดตั้งกองตำรวจในพระนคร เป็นครั้งแรก ต่อมาในสมัยรัชการที่ ๒ ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีภารกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในเขตพระนคร ทั้งทางด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การดำเนินงานทางด้านการจราจร

อาคารที่ทำการตำรวจนครบาล ได้มีสถานที่ทำการแห่งแรกที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ อันเป็นวันแห่งวันมหาวิปโยค กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ผ่านฟ้าได้ถูกเผาทำลายจนกระทั่งหมดสิ้น จึงต้องย้ายที่ทำการมาตั้งอยู่ร่วมกับกองบังคับการตำรวจนครบาลที่เพลินจิตฯ ตลอดจนจนกระทั่งปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานและหน้าที่ต่างๆ เช่น มีการตั้งกองบังคับการอำนวยการ และ กองกำกับการอำนวยการ เพื่อเป็นฝ่ายช่วยอำนวยการ จึงทำให้สถานที่ทำการนั้นคับแคบแออัด จนกระทั่งกรมตำรวจได้มีมติที่ประชุมให้ทำการก่อสร้างอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาลขึ้นใหม่

เหตุผลในการ เสนอวิทยานิพนธ์

จากนโยบายและความเหมาะสม สามารถที่จะสรุปสาระของการนำเสนอวิทยานิพนธ์ ความเหตุผลแต่ละด้านดังนี้

๑. เหตุผลด้านนโยบาย

- เป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการที่จะพัฒนาคน สังคมและวัฒนธรรม
- เป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจในการ

แก้ปัญหาความแออัดของที่ทำการ

๒. เหตุผลด้านสังคม

- ตอบสนองความต้องการในการให้บริการ ของตำรวจนครบาล
- เพื่อให้ประชาชนมองเห็นถึงคุณภาพของชีวิตที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓. เหตุผลความเศรษฐกิจ

- เมื่อบ้านเมืองมีความสงบ การดำเนินธุรกิจต่างๆ ก็เป็นไปคล่องตัว

๔. เหตุผลความกายภาพ

- ความเหมาะสมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาคารที่ทำการ กองบัญชาการ

ตำรวจนครบาล

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

๑. ทางค่านโยบาย

- ตอบสนองนโยบายกรมตำรวจ ในการพัฒนาการรองรับการขยายตัวของ

หน่วยงานในอนาคต

๒. ทางค่านิยม

- ศึกษารูปแบบ เอกลักษณะและหน่วยงาน และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

โครงการ

๓. ทางความเศรษฐกิจ

- ศึกษาการเพิ่มของหน่วยงานและบุคคลากร

- ศึกษากระบวนการทำงานและระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับอาคารที่ทำการ

๔. ทางความกายภาพ

- คำนึงเอกลักษณะของลักษณะอาคาร ตามรูปแบบของโครงการ

- ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพแวดล้อม อันที่จะเกิดขึ้นอาคาร เติม

วิธีดำเนินการ

๑. ชั้นศึกษาข้อมูล ได้แก่ การเก็บ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ

๒. วิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์กิจกรรม องค์ประกอบทั้งโครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งข้อมูลจากที่ต่างๆ พื้นที่ใช้สอยการ
สร้างแนวทางเลือกที่เหมาะสมกับโครงการ การออกแบบตลอดจนการวางแผนความคิดใน
การออกแบบ

วิธีการดำเนินการศึกษาโครงการ

๑. ชั้นศึกษาข้อมูล ได้แก่ การเก็บ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

๒. วิเคราะห์ ใ้แก่ การวิเคราะห์กิจกรรม องค์ประกอบที่ตั้งโครงการ พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ที่มีผลกับโครงการ

๓. ชั้นประเมินแนวความคิด ใ้แก่ การกำหนดองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอย การสร้างแนวทางเลือกที่เหมาะสมกับโครงการ การออกแบบตลอดจนการสร้างแนวความคิดในการออกแบบแนวทางเลือกที่เหมาะสมกับโครงการ การออกแบบตลอดจนการสร้างแนวความคิดในการออกแบบ

๔. ข้อเสนอแนะและการออกแบบ ใ้แก่ การจัดผังบริเวณ แนวความคิดในการออกแบบและรูปแบบอาคารที่เหมาะสม

๕. ชั้นนำเสนอมูล ภาคเอกสารและบทวิเคราะห์แผนภูมิการออกแบบ แบบสถาปัตยกรรม หุ่นจำลอง

สรุป

จากการศึกษา วิเคราะห์และออกแบบอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล พอสรุปลักษณะทางสถาปัตยกรรม ได้ดังนี้

ลักษณะอาคารมีลักษณะรูปร่าง พื้นที่เป็นสี่เหลี่ยม เล่นมุมนดเหลี่ยมอาคาร เบิกโล่งตรงกลาง ตลอดจนมีพื้นที่ในส่วนสำนักงาน เพื่อดึงบรรยากาศเข้ามาช่วยให้เกิดการประหยัดพลังงานและสภาพแวดล้อมที่ดี อาคารมีจำนวน ๔ ส่วนใหญ่ คือ ส่วนสำนักงาน ส่วนสโมสร ส่วนกองร้อย ส่วนที่จอดรถ อาคารสำนักงานเป็นอาคารสูง ๓ ชั้น ไม่รวมชั้นคาตฟ้า เนื่องจากถูก พ.ร.บ.บังคับด้วยความสูงไม่เกิน ๑๒ เมตร เป็นอาคารที่อยู่ทางด้านหน้าของโครงการ ส่วนอาคารสโมสร แบ่งเป็น ๒ ชั้น ชั้นล่างเป็นสโมสร ชั้นบนเป็นห้องประชุมใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของโครงการ โดยมีอาคารที่จอดรถอยู่ด้านหลังและมีทางเดินเป็นตัวเชื่อมระหว่างอาคารต่างๆ สำหรับอาคารกองร้อยอยู่คนข้างอาคารที่จอดรถ แยกตัวอาคารออกมาอิสระ สำหรับที่ตั้งโครงการจัดตั้งอยู่บริเวณหลังวังปารุสกวันบนที่ดินประมาณ ๗ ไร่ ถนนด้านหน้าคือ ถนนศรีอยุธยา ถนนด้านหลังโครงการ คือ ถนนพิษณุโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง " อาคารที่ทำการกองบัญชาการตำรวจนครบาล " สำเร็จ
ลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งนี้จากความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ที่ได้ให้คำแนะนำ
ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำโครงการ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงจะบอกกล่าวขอบคุณทุกท่าน

ดังรายนามดังนี้

อ. โอวาท พุทศิริ

พันตำรวจโทไกรศรี ศรีศรี

เจ้าหน้าที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสถาบันนิติเวชบริหารศาลศรี

ชอบใจ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคนที่ให้การช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ทุกคน

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้อง ที่ให้การช่วย

ทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ ด้วยดีตลอดจนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ

ลุล่วงไปด้วยดี.

นาย

(กนุ เนียมฤทธิ)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก.
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญเรื่อง	ง.
สารบัญตาราง	จ.
สารบัญแผนภูมิ	ฉ.
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ คำนำ	
๑.๒ เหตุผลในการเลือกวิทยานิพนธ์	1
๑.๒.๑ ความเป็นมาของโครงการ	1
๑.๒.๒ เหตุผลในการเลือกวิทยานิพนธ์	2
๑.๓ ที่มาของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา	2
๑.๓.๑ ที่มาของปัญหา	2
๑.๓.๒ แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา	3
๑.๔ วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	4
๑.๔.๑ วัตถุประสงค์ของโครงการ	4
๑.๔.๒ วัตถุประสงค์ของการเลือกวิทยานิพนธ์	4
๑.๕ ขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์	5
๑.๕.๑ ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล	5
๑.๕.๒ ขอบเขตของการออกแบบ	5
๑.๖ วิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์	6
๑.๖.๑ ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	6
๑.๖.๒ ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล	6
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	๑.๔ แหล่งศึกษาข้อมูล	12
	๑.๕ ขอคกลงเบื้องต้น	12
บทที่ ๒	การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	
	๒.๑ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางคานนโยบาย	14
	๒.๑.๑ นโยบายระดับประเทศ	14
	๒.๑.๒ นโยบายระดับภาคกลาง	15
	๒.๒ การศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลทางคานสังคม	16
	๒.๒.๑ สังคมระดับประเทศ	16
	๒.๒.๒ สังคมระดับภาค	22
	๒.๓ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางคานเศรษฐกิจ	26
	๒.๓.๑ เศรษฐกิจระดับประเทศ	26
	๒.๓.๒ เศรษฐกิจระดับภาคกลาง	29
	๒.๔ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางคานกายภาพ	31
	๒.๔.๑ กายภาพระดับประเทศ	31
	๒.๔.๒ กายภาพระดับภาคกลาง	40
	๒.๕ การศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
	๒.๕.๑ คำนยามของโครงการ	47
	๒.๖ การศึกษาอาคารตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกัน	47
บทที่ ๓	การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	
	๓.๑ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางคานนโยบาย	73
	๓.๑.๑ นโยบายระดับจังหวัด	76
	๓.๑.๒ นโยบายกระทรวงมหาดไทย	77
	๓.๑.๓ นโยบายในสวนของกรมค้ำรวจ	82
	๓.๑.๔ นโยบายของค้ำรวจนครบาล	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๒ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางค่านิยม	102
๓.๒.๑ ค่านิยมระดับจังหวัด	102
๓.๒.๒ ข้อมูลการบริการสังคมของกรมตำรวจ	104
๓.๒.๓ ข้อมูลการบริการสังคมของกองบัญชาการตำรวจนครบาล	120
๓.๓ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางค่านิยมวิชาชีพ	141
๓.๓.๑ วิชาชีพตำรวจระดับจังหวัด	141
๓.๔ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางค่านิยมกายภาพ	146
๓.๔.๑ กายภาพระดับจังหวัด	146
๓.๔.๒ การศึกษากฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	153
๓.๕ การศึกษาข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	156
๓.๕.๑ ข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม	156
๓.๕.๑.๑ ส่วนคาน้ำงาน	156
๓.๕.๑.๒ ส่วนห้องประชุม	171
๓.๕.๑.๓ ส่วนของคอมพิวเตอร์	177
๓.๕.๑.๔ ส่วนห้องอาหาร	195
๓.๕.๒ การศึกษาการดำเนินงานของโครงการ	202
๓.๕.๒.๑ ลักษณะทั่วไปในการบริหารองค์กร	202
๓.๕.๒.๒ ลักษณะโครงสร้างของโครงการ	203
๓.๕.๒.๓ การศึกษารายละเอียดของหน้าที่แต่ละองค์ประกอบ	206
๓.๕.๓ การศึกษาผู้ใช้โครงการ	235
๓.๕.๓.๑ การศึกษาประเภทของผู้ใช้โครงการ	235
๓.๕.๓.๒ การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	235
๓.๕.๔ การศึกษาจำนวนผู้ใช้โครงการ	237
๓.๕.๔.๑ การศึกษารายละเอียดความต้องการการพื้นที่ใช้สอย	237

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๖ การศึกษาข้อมูลเชิงเทคนิค	246
๓.๖.๑ ระบบโครงสร้างหลัก	246
๓.๖.๒ ระบบสัญญาณในแนวกิ่ง	250
๓.๖.๓ ระบบปรับอากาศ	251
๓.๖.๔ ระบบไฟฟ้าและการให้แสงสว่าง	256
๓.๖.๕ ระบบสุขาภิบาล	262
๓.๖.๖ ระบบป้องกันไฟ	268
๓.๖.๗ ระบบเทคนิคอื่นๆ	275
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลทางคานาโยบาย	
๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลทางคานาลังคม	279
๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลทางคานาเศรษฐกิจ	279
๔.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลทางคานาภาพ	280
๔.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	283
๔.๕.๑ การวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของโครงการ	283
๔.๕.๒ การวิเคราะห์การดำเนินงานของโครงการ	284
๔.๕.๒.๑ ลักษณะทั่วไปในการบริหารงานขององค์กร	284
๔.๕.๒.๒ วิเคราะห์โครงสร้างการบริหารงานของโครงการ	284
๔.๕.๓ การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ	286
๔.๕.๓.๑ วิเคราะห์ประเภทผู้ใช้โครงการ	286
๔.๕.๓.๒ วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	286
๔.๕.๓.๓ วิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ	287
๔.๕.๔ การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ	303
๔.๕.๔.๑ วิเคราะห์ความต้องการพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบ	303
๔.๕.๔.๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	312
๔.๕.๔.๓ วิเคราะห์สภาพที่ตั้งโครงการ	320

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๔.๕.๔.๔	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในที่ตั้งโครงการ	326
๔.๖	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค	334
๔.๖.๑	การวิเคราะห์ระบบโครงสร้าง	334
๔.๖.๒	การวิเคราะห์ระบบสัญจรทางคิง	335
๔.๖.๓	การวิเคราะห์ระบบปรับอากาศ	336
๔.๖.๔	การวิเคราะห์ระบบไฟฟ้า	337
๔.๖.๕	การวิเคราะห์ระบบสุขาภิบาล	337
๔.๖.๖	การวิเคราะห์ระบบเทคนิคอื่นๆ	339
บทที่ ๕	การออกแบบทางสถาปัตยกรรม	
๕.๑	แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม	
๕.๒	แนวความคิดในการวางผัง	341
๕.๓	แนวความคิดในการออกแบบอาคาร	342
บทที่ ๖	บทสรุปและเสนอแนะ	
๖.๑	บทสรุป	
๖.๒	ขอเสนอแนะ	
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑	แสดงจำนวนประชากรของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๓๑	16
ตารางที่ ๒	แสดงจำนวนผู้นับถือศาสนา	20
ตารางที่ ๓	แสดงความหนาแน่นของประชากร พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๓๑	24
ตารางที่ ๔	แสดงมูลค่าการยดและอัตรารวมของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ	27
ตารางที่ ๕	แสดงเนื้อที่ถือครองการเกษตร	42
ตารางที่ ๖	แสดงเป้าหมายด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	83
ตารางที่ ๗	แสดงจำนวนประชากร กทม. โดยประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๔๕	102
ตารางที่ ๘	แสดงการประเมินผล การดำเนินการตามประเภทคดี	118
ตารางที่ ๙	แสดงเขต พท. และจำนวนประชากรของแต่ละสถานีตำรวจนครบาล	121
ตารางที่ ๑๐	แสดงการเกิด - จับ คดี อุทกกรรมและละเมิดขวัญ ๒๕๒๓ - ๒๕๓๑	125
ตารางที่ ๑๑	แสดงสถิติการเกิด - จับ คดีประทุรายต่อชีวิตและเพศ	127
ตารางที่ ๑๒	แสดงอัตรการเกิด-จับ คดีประทุรายต่อทรัพย์สิน ๒๕๒๓ - ๒๕๓๑	129
ตารางที่ ๑๓	แสดงจำนวนและร้อยละของการจ้างงานในแต่ละประเภทกิจกรรม	144
ตารางที่ ๑๔	แสดงลักษณะอาคารกรุงเทพมหานคร	148
ตารางที่ ๑๕	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างการใช้ที่ดินของกรุงเทพฯ	152
ตารางที่ ๑๖	แสดงสรุปและเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการจัดสำนักงานแบบแยกห้อง	156
ตารางที่ ๑๗	แสดงสรุปและเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการจัดสำนักงานแบบเปิดโล่ง	159
ตารางที่ ๑๘	แสดงการเปรียบเทียบการสะท้อนแสงของวัสดุชนิดต่างๆ	259
ตารางที่ ๑๙	ทดลองการเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการใช้สี	260
ตารางที่ ๒๐	แสดงการเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่างๆ ในห้อง	261
ตารางที่ ๒๑	แสดงวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	287
ตารางที่ ๒๒	แสดงจำนวนผู้ใช้โครงการ ตามลักษณะงานตำแหน่ง, ชั้นยศ	287
ตารางที่ ๒๓	แสดงอัตรการเพิ่มของจำนวนเจ้าหน้าที่	302
ตารางที่ ๒๔	แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยของแต่ละระดับตำแหน่ง	303
ตารางที่ ๒๕	แสดงการเปรียบเทียบการหาจำนวนห้องน้ำ	305
ตารางที่ ๒๖	แสดงสรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ	306

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๑	แสดงจำนวนประชากรจังหวัดในภาคกลาง	23
แผนภูมิที่ ๒	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรแยกตามเพศภาคกลาง	25
แผนภูมิที่ ๓	แสดงรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของภาคกลาง	28
แผนภูมิที่ ๔	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑	106
แผนภูมิที่ ๕	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑ ตามเขต พท.	107
แผนภูมิที่ ๖	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญทั่วราชอาณาจักร	108
แผนภูมิที่ ๗	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑	110
แผนภูมิที่ ๘	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑	110
แผนภูมิที่ ๙	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑	114
แผนภูมิที่ ๑๐	แสดงสถิติการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๓๑	114
แผนภูมิที่ ๑๑	แสดงลักษณะเกิด-จับคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๒๗ - ๒๕๓๒	126
แผนภูมิที่ ๑๒	แสดงลักษณะเกิด-จับคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๒๗ - ๒๕๓๒	126
แผนภูมิที่ ๑๓	แสดงอัตราการเกิดคคึกุณกร รจและละ เทือนขวัญ ๒๕๒๗ - ๒๕๓๑	129
แผนภูมิที่ ๑๔	แสดงโครงการจัดหน่วยปฏิบัติการหลัก	131
แผนภูมิที่ ๑๕	แสดงโครงสร้างหน่วยปฏิบัติ	133
แผนภูมิที่ ๑๖	แสดงระบบการสื่อสารในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ คำนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (๒๕๓๐ - ๒๕๓๕) แผนงาน
ในแบบพัฒนาคน สังคม และ วัฒนธรรม เน้นการพัฒนาสังคมโดยสนับสนุน ก่อให้เกิดความสามัคคี
และความเป็นปึกแผ่นในสังคม แต่ปัญหาสังคมก็ยังมีให้เห็นอีกมาก ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาใหญ่
ที่ค่อนข้างรุนแรง และสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งปัญหาทางค่านิยม อารมณ์ ปัญหาเสเพล
ปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น โดยเฉพาะปัญหาเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นในนครหลวง
เป็นส่วนมาก แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างล่อแหลมต่อความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน
ในสังคมนั้น

ตำรวจ เป็นสถาบันหนึ่งของรัฐ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
ประเทศ การป้องกันเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้น และการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกในสังคม
เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วย
งานระดับ กองบัญชาการ สังกัดกรมตำรวจที่มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชน และมีภาระรับผิดชอบอันสำคัญยิ่งต่อประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร^(๑) และพื้นที่
ใกล้เคียงบางส่วน โดยเฉพาะทางค่านิยมของพื้นที่ที่จะเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานครประกอบ
ด้วยสถานที่สำคัญ สถานที่ทำการของราชการสถานประกอบการ ค้าธุรกิจทั้งใหญ่และเล็ก พื้นที่
เป็นที่อยู่อาศัย และนอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รวมของสถานที่สำคัญต่าง ๆ อีกด้วย

(๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖)

จากลักษณะดังกล่าวจึงทำให้กรุงเทพมหานครมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากดังกล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมซึ่งเป็นหน้าที่อันสำคัญของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ เพื่อให้บังเกิดความสุข ความปลอดภัยในชีวิตและความสงบเรียบร้อยในสังคม ความแต่งงานในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐ - ๒๕๓๕) คือไป

๑.๒ เหตุผลในการเสนอนิยามนิพนธ์

๑.๒.๑ ความเป็นมาของโครงการ

ในอดีตของบัญชาการตำรวจนครบาลได้มีอาคารที่ทำการ เป็นของตัวเองโดยทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา โดยได้มีการรวบรวมเอาของบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ-ใต้ และธนบุรีมาอยู่ที่ตึกกองบัญชาการตำรวจนครบาลผ่านฟ้านี้ด้วย

จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ อันเป็นวันมหาวิปโยค กองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ผ่านฟ้าได้ถูกเผาทำลายเสียหายจนหมดสิ้น จึงต้องย้ายที่ทำการมาตั้งอยู่ร่วมกับกองบังคับการตำรวจนครบาลที่พลับพลาไชยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพื้นที่ในความรับผิดชอบความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานครครอบคลุมถึง ๑,๕๖๔.๓๓๓ ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรถึง ๕,๙๑๖,๓๗๕ คน และได้มีการปรับปรุงขยายหน่วยงานและหน้าที่การทำงานอีกเพื่อให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับความจริงของบ้านเมือง จนกระทั่งในปัจจุบันสภาพพื้นที่การปฏิบัติงานคับแคบไม่เพียงพอ ทั้งเป็นผลกระทบต่องานราชการที่แออัดภายในอาคารที่ทำการ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะกรรมการตำรวจได้มีมติที่ประชุมให้ทำการย้ายอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยก่อสร้างอาคารที่ทำการขึ้นใหม่เพื่อเป็นอาคารระคับของบัญชาการที่มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานเพียงพอต่ออัตรากำลังเจ้าหน้าที่และเป็นการยกระดับฐานะของกองบัญชาการ โดยคณะกรรมการได้พิจารณาที่ตั้งใหม่ของอาคาร คือบริเวณด้านหลังของวังปารุสกวัน ซึ่งปัจจุบันเป็นอาคารกองกำลังพลบางส่วน เป็นที่ดินทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ ซึ่งกรมตำรวจ เป็นผู้ดูแลอยู่ และมีนโยบายเปลี่ยนแปลงสภาพต่อไป

(๒) กองบัญชาการตำรวจนครบาล , ๖๔ ปีครบรอบ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และท่าปาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เจริญผล, ๒๕๒๕) หน้า ๑๒
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการนี้จึงเป็นโครงการที่น่าสนใจทั้งในแง่ของการตอบสนองทางค่านิยม
สังคม เศรษฐกิจและกายภาพ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

๑.๒.๒ เหตุผลในการ เสนอวิทยานิพนธ์

จากนโยบายและความเหมาะสมดังกล่าวเบื้องต้น สามารถที่จะสรุปสาระ
สำคัญของ การ เสนอวิทยานิพนธ์ ตามเหตุผลในแต่ละค่านิยมดังนี้

๑. เหตุผลทางค่านิยม

- เป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐในการที่จะพัฒนาคน สังคม และ
วัฒนธรรม โดยการเน้นการพัฒนาคุณภาพของสังคม
- เป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ
ในการแก้ปัญหาความแออัดของการทำงาน

๒. เหตุผลทางค่านิยมสังคม

- ตอบสนองความต้องการในการให้บริการ ของกรมตำรวจ
- เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของคุณภาพของชีวิตที่ดี

๓. เหตุผลทางค่านิยมเศรษฐกิจ

- สามารถรองรับการขยายอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ เป็นการเพิ่มงาน
ทางด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในประเทศ

๔. เหตุผลทางค่านิยมกายภาพ

- ความเหมาะสมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาคารที่ทำการตำรวจ
นครบาลและผลกระทบนันเกิดจากการจัดตั้งอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาลใหม่

๑.๓ ที่มาของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข้ปัญหา

จากการศึกษาโครงการ อาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สามารถที่จะ
จะสรุปปัญหาอันทำให้เกิดโครงการ ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาทางค่านิยม

- ตามนโยบายของกรมตำรวจที่จะพัฒนาพื้นที่ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล
ที่แต่เดิมมีความแออัดมาก

๒. ปัญหาทางคานสังคัม

- การให้บริการของกองบัญชาการตำรวจนครบาลต่อสังคัมยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ
- ประชาชนยังขาดความเข้าใจกระทั่งถึงในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๓. ปัญหาทางคานเศรษฐกิจ

- สภาพสถานที่ทำงานมีประสิทธิภาพลดลง จึงเป็นการเพิ่มการสูญเสีย
- สภาวะการเงินของกรม ไม่เอื้ออำนวยในการที่จะซื้อที่ดินเพื่อลงทุนก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่

๔. ปัญหาทางคานกายภาพ

- ความเหมาะสมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาคารที่ทำการใหม่ และผลกระทบที่จะเกิดกับอาคารที่ทำการใหม่

๑.๓.๒ แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา

จากปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมา เพื่อให้การออกแบบอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาลสามารถดำเนินไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งทางคานเอกลักษณ์และสนองประโยชน์ใช้สอยสูงสุด แนวทางการแก้ไข้ปัญหาต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

๑. คานนโยบาย

- จัดตั้งอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาลใหม่ เพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของรัฐ

๒. คานสังคัม

- จัดตั้งอาคารที่ทำการ กองบัญชาการใหม่ ให้เป็นหน่วยงานที่มีระบบการบริหารงานที่สมบูรณ์แบบ บริการต่อสังคัมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดตั้งหน่วยงานสัมพันธ์ เผยแพร่ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคัม

๓. คานเศรษฐกิจ

- จัดตั้งอาคารที่ทำการที่สมบูรณ์แบบ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อ

ลดการสูญเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ใช้งานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๔. ก้านกายภาพ

- ศึกษาแนวทางในการจัดตั้งอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยคำนึงถึงหลักการทางค่านโยบาย การบริหาร การปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล
- ศึกษาแนวทางการออกแบบอาคาร ของกรมตำรวจใหม่ เอกลักษณะและสภาพแวดล้อมที่
- ศึกษาการออกแบบอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อการขยายตัวในอนาคตและสมบูรณ์ของอาคาร

๑.๔. วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

๑.๔.๑ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. ทางค่านโยบาย

- คอบสนองนโยบายของกรมตำรวจ ที่จะแก้ปัญหาที่เกิดจากความแออัดของการทำงาน เพื่อความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการทำงาน

- รongรับการขยายตัวในอนาคตของโครงการ ในการให้บริการแก่

สังคม

๒. ทางค่านสังคม

- การให้บริการแก่สังคม โดยให้ประชาชนตระหนักเข้าใจถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม

๓. ทางค่านเศรษฐกิจ

- เพื่อการขยายตัวของโครงการและบุคลากร อันทำให้เกิดงานและการ

บริการ

๔. ทางค่านกายภาพ

- เป็นการแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับอาคาร เดิมที่มีความแออัด ในการใช้อาคารและสภาพแวดล้อมของอาคาร โดยการจัดตั้งอาคารที่ทำการใหม่ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานและสภาพแวดล้อมที่ดี

๑.๔.๒ วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

๑. ทางค่านนโยบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒. ทางคานสังคัม
- ศึกษารูปแบบ เอกลักษณะของอาคารของหน่วยงานและการแก้ปัญหา
ที่เกี่ยวกับโครงการ

๓. ทางคานเศรษฐกิจ
- ศึกษาการเพิ่มของหน่วยงานและบุคคลากร

๔. ทางคานกายภาพ
- ค่างร่างข้อเอกลักษณะของอาคาร ในคานความรู้ลึก
- ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพแวดล้อม อันเกี่ยวกับอาคาร เติมและผล

กระทบที่จะเกี่ยวกับอาคารที่ทำการใหม่

๑.๕ ขอบเขตของการศึกษาคานข้อมูล

จากวิธีดำเนินงานวิทยานิพนธ์ สามารถนำมาพิจารณาถึงขอบเขตของวิทยานิพนธ์
โดยแยกออกเป็น ๒ กรณี คือ

๑.๕.๑ ขอบเขตของการศึกษาคานข้อมูล

ทำการศึกษาข้อมูลเป็นระดับ ไล่แก่ ระดับประเทศ ระดับภาคและระดับ
จังหวัด ในคานต่างๆ คือ ทางคานนโยบาย สังคัม เศรษฐกิจ และทางคานกายภาพ รวมทั้ง
ข้อทางคานสถาปัตยกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ โดยคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานความเป็นไปได้
ของโครงการ

๑.๕.๒ ขอบเขตของการศึกษาคานออกแบบ

ศึกษาตามความต้องการของโครงการ ตลอดจนรูปแบบของอาคารที่เหมาะสม
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งทางคานการบริหารและการบริการ ประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่
การทำงาน โดยทำการออกแบบอาคารที่ทำการ กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล ซึ่งประกอบด้วย

๑. กองบัญชาการตำรวจนครบาล
๒. กองบังคับการอำนวยการ
๓. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ
๔. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕. กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

๖. ส่วนบริการ

๑.๖ วิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

การจัดทำเริ่มตั้งแต่การเสนอหัวข้อเรื่อง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ สรุปผลและการนำเสนอ เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสม แนวความคิดในการออกแบบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๖.๑ ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

- เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์
- เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิจากเอกสารรายงานและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง

๑. ข้อมูลทางค่านโยบาย

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ทวิภาคีแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม
- แผนงานตลอดจนแนวทางการบริหารงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล การปฏิบัติงาน อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

๒. ข้อมูลทางค่านสังคม

- การบริการสังคมในค่านความสงบเรียบร้อย
- ศึกษาหน้าที่ความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

๓. ข้อมูลทางค่านเศรษฐกิจ

- การศึกษาเรื่องรายจ่ายและการจัดหางบประมาณของโครงการ

๔. ข้อมูลทางค่านกายภาพ

- ลักษณะสภาพแวดล้อมทั่วไประดับประเทศ
- ลักษณะสภาพแวดล้อมทั่วไประดับภาค ระดับจังหวัด
- ลักษณะสภาพแวดล้อมทั่วไปของที่ตั้งโครงการ

๑.๖.๒ ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้